

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

2022/479-4/FD V 2/KRGA

Dato:

13.06.2022

Innspill til "Høring av rapport frå ekspertutval om finansiering av universitet og høyskular"

Forsvarsdepartementet (FD) oversender med dette innspill fra Forsvaret til Kunnskapsdepartementets «Rapport fra ekspertutvalg om finansiering av universitet og høyskoler».

Forsvaret ser positivt på at regjeringen gjennomgår styrings- og finansieringssystemet i UH-sektoren. Det er i hovedsak Forsvarets Høgskole (FHS) som blir påvirket av rapportens innhold. FHS er delvis berørt av rapportens forslag, da høyskolen er en del av Forsvaret og underlagt en annen finansieringsordning gjennom FD. Samtidig er FHS en del av universitets- og høyskolesektoren. De siste års reformer av Forsvarets utdanningsvirksomhet har hatt en orientering mot sivil sektor særlig utfra kvalitetsmessig hensyn.

Forsvaret støtter ambisjonene om at norsk forskning og formidling skal fortsette å hevde seg internasjonalt. Dette kan opprettholdes samtidig som det norske fagspråk ivaretas. FHS hegner om norsk fagspråk særlig gjennom forsknings- og utviklingsformidlingsaktivitet mot Forsvarssektoren.

Etter Forsvarets syn er det også positivt at utvalget har vurdert hvordan tilgangen på fleksible etter- og videreutdanningstilbud kan økes, slik at flere kan kombinere dette med jobb. I tråd med denne satsningen må finansieringen av UH-sektoren innrettes slik at den ønskede EVU-satsningen blir økonomisk mulig. Videre bør man sikre at også EVU-tilbudene er forskningsbaserte.

For å legge til rette for økt mangfold i UH-sektoren, anbefaler rapporten utviklingsavtaler, med særegne profiler og prioriterte mål for hver enkelt institusjon. Forsvaret støtter synspunktet om at slike avtaler kan bidra til å fremme mangfold og bedre sikre den enkelte institusjons kvalitet. Dette fordrer grundig forarbeid fra institusjon og departement for å fremme og styrke mangfoldigheten, særegne kvalitetsområder og særlige satsninger ved

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
oberstløytnant Kristin Venæs Gamborg
Seksj for iverksetting og styring av personell- og kompetansepoltikk

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webseite:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

institusjonen. For FHS er dette spesielt relevant som en annerledes høyskole og profesjonsutdanningsinstitusjon, da UH-sektorens største indikatorer ikke alltid treffer Forsvarets behov. For eksempel setter Forsvarssjefen kvoten for antall studieplasser, Forsvarets studenter på bachelornivå får stipend fra Forsvaret under utdanningen, og forsknings- og utviklingsoppdraget er regulert av forsvarsrelaterte fagområder. Utviklingsarbeid som doktrineutvikling og formidling ut mot forsvarssektoren er en sentral del av de faglig ansattes arbeid. Muligheten for studentmobilitet begrenses til militære (og tilknyttede sivile) institusjoner i allierte land grunnet relevans- og sikkerhetsaspekter. Også FHS vil vurdere hensiktsmessigheten av å etablere utviklingsavtalen som et styringsmiddel i forsvarssektoren, og arbeide for å etablere et mer tilpasset initiativsystem.

Siden FHS er en del av Forsvaret og får sin finansiering gjennom de ordinære budsjettprosessene i forsvarssektoren, og ikke styres finansieringsmessig av hoved-indikatorene i UH-sektoren, har FHS fått mulighet til å dyrke sin særegne oppdragsportefølje. Det betyr for eksempel at utdanningen og store deler av forsknings- og utviklingsaktivitetene primært kan innrettes mot relevans og bidra til å øke kvaliteten i undervisningen som leveres, uavhengig av mulighet for finansiering. Dette er spesielt viktig for å kunne sørge for høy kvalitet i en profesjonsutdanning. Slik kan FHS allerede være et eksempel på en institusjon med egen profil.

FHS har også fokus på å fremskaffe mer eksternfinansiering, både som en styrkning av små fagmiljøer og som en kvalitetsindikator. Dersom grunnfinansieringen økes og for eksempel finansieringen gjennom forskningsrådet reduseres, minskes FHS' mulighet for eksternfinansiering. På grunn av at FHS innretter egen forskning mot særegne forsvarsrelaterte fagområder er det allerede begrenset tilgang til eksternfinansiering.

Publikasjonspoeng er i dag en nasjonal styringsparameter som institusjonene måles på. Dette har ført til en økning i fagfellevurderte publikasjoner de siste årene. Utvalget foreslår nå å fjerne denne indikatoren, og samtidig opprettholde rapporteringskrav for vitenskapelig publisering og ivareta krav om kvalitet ved konkurranse om forskningsmidler. Forsvaret noterer seg merknaden om at publiseringsindikatoren har utspilt sitt formål, og kan være enig i dette. Samtidig opplever Forsvaret at dette ikke nødvendigvis er dekkende for publisering på nivå 2 og publikasjoner med åpen tilgang, og at det kan være hensiktsmessig å se på noen form for insentiv-ordning uten at det nødvendigvis må være en hoved-indikator for finansiering.

Formidling, som det tredje samfunnsoppdraget til høyere utdanningsinstitusjoner i Norge, bør prioriteres i arbeidet med finansiering av UH-sektoren. Det bør komme frem som et sentralt punkt i utviklingsavtalen som en styringsmekanisme og andre insentiver bør også vurderes. Forsvaret understreker avslutningsvis betydningen av å sørge for god balanse mellom statlig styring og politiske prioriteringer for UH-sektoren på den ene siden, og institusjonenes autonomi på den andre. Universiteter og høyskoler må selv ha ansvaret for kvaliteten i FoU.

Med hilsen

Victoria Lossius Allum (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin V Gamborg
oberstløytnant

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.